

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyház-társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 600 K EGY SZ. 150 K
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.
Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATON
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Tartalom: Meghívó. — II. cikk. — Kérdeésünk. — Hírek. — Gondolatok — Családi kör.

M E G H I V Ó.

A szegedi református egyház január hó 27-én, vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a Tisza-szálló nagytermében műsorral egybekötött rendez, melyre szeretettel meghívjuk nemcsak egyházunk tagjait, de Szeged városának minden, nemes ügy iránt érdeklődő polgárát.

s z e r e t e t v e n d é g s é g e t

A szeretetvendégség tiszta jövedelmét az egyház égető szükségleteinek, közöttük első helyen elemi iskolánk és harangalapunk nagy hiányának bizonyos mérvű fedezésére kívánjuk fordítani. Ezért felülfizetéseket köszönettel fogadunk és az „Egyhazi Hiradó“-ban nyugtázunk!

M Ű S O R :

1. 100. dics. I. v. Éneklí a közönség.
2. Imádkozik Bakó László lelkész.
3. a) Ranzató: Estli ima,
b) Merkler: Bölcső-dal,
c) Huber: Magyar ábránd. Előadja Némethy Ferenc hegedűművész
4. a) Verdi: Tosca imája.
b) Magyar dalok. Éneklí Kmetthy Ilonka operatnékesnő.
5. Előadás. Tartja dr. Kolozsváry Bálint egyetemi tanár.
6. Gaál Ferenc: Magyar rapszódia. Előadja Antóny Károly zongoraművész.

S Z Ü N E T — T E Á Z Á S

7. Classikus művek. Gitárkísérel mellett játsza Némethy Ferenc hegedűművész.
8. Régi-német és olasz mesterek műveiből előad Kárpáthy Ernő gitárművész.
9. Bibliamagyarázat, áldás. Mondja Márton Árpád hódmezővásárhelyi ref. lelkész.
10. 245 dics. 10. v. Éneklí a közönség.

Az ének és hegedűszólót zongorán kíséri Antóny Károly.

Jegyek forgalmi és vigalmi adót beleértve 12,000 és 7,000 K-ért és kimondottan egyetemi hallgatóknak, deákoknak állóhely 4000 K-ért kaphatók a lelkészi hivatalban (délelőtt 9-12-ig; délután 3-5-ig), majd válthatók kö:vetlenül a szeretetvendégség megkezdése előtt a pénztárnál.

A szeretetvendégséghez küldendő természetbeni adományokat kérjük a Tisza-szállóba irnnyítani, ahol azokat vasárnap délelőtt 9 órától délután 3 óráig az éppen szolgálatban lévő háziasszonyok hálás köszönettel veszik át.

A szeretetvendégség teendőinek ellátására vállalkozó n. n. háziasszonyokat és házileányokat, szombaton, azaz f. hó 26-án d. u. 5 és fél órára egy végleges megbeszélés céljából elvárjuk a lelkészi hivatalba!

Dr. Baltazár Dezső püspök újévi válasza a tiszántúli egyházkerület és debreceni kollégium üdvözlésére.

Nagytiszteletű Igazgató Ur!

Jólesik hallani bizalomról, támogatásról biztosító és áldástkivánó szavait, amelyek az egyházkerület és kollégium tisztikara és tanszemélyzete részéről is a velünk való lelki egység tolmácsai. Isten iránti mélyeséges hálával gondolunk vissza az elmúlt esztendőre, amelynek sok aggodalmi, gondjai, terhei, küzdelmei és szenvedései közötti hatékony istenáldás volt ez a lelki egység közöttünk. Az elnökség védő és építő munkáját nagyban könnyítette meg az, hogy felbonthatatlan közös alapra támaszkodhatott. Arra a közös alapra, amit az evangélium és a magyar nemzeti érzés erőiből magyar kalvinista őseink több százados hű és következetes munkája és áldozata a debreceni református kollégiumban személyesülő hatalmas szellemkölcsi birtokállománnyá örökölt.

Ennek az örökségnek, ha akadtak is az utóbbi időkben átmenetileg hűtlen sáfárai, vagy éppen tékozló fiai, az örökség nagy egésze érintetlenül maradt s körötte az éber és hű lelkék mindig erősen bizonyult tábora. Most a közelebbi eszindők mérges zavarodásaira, uralkodó erőire, irányzataira visszanézve, a kellő távlat segítségével tudjuk igazán megmérni azokat a veszedelmeket, amelyekben forogtunk s amelyeknek táborjárása idején elég lett volna egy vonalnyi félrelépésünk is a hagyományok szent mesgyéiről, hogy mi is szégyenpadra kerüljünk személyünkben és intézményünkben a művelt világ előtt; mint ahogy oda kerültek és fognak kerülni mindazok, akik és amik a jelszavá alacsonyított s a gyakorlatban teljesen visszajára fordított keresztényiséggel és magyar nemzeti gondolatait játékok és csufot tűzve, hazánk sorsát frivol kockázat tárgyává dobták és dobják ellenségeink elé.

A szörnyű tévedések s a csunya bűnök kerdőzött testéről napról napra fokozatos gyorsulással foszladozik le a lepel s éppen ilyen fokozatos gyorsulással közeledik hozzánk az elégtétel jutalma, eddigi legtöbb jutalmunk: lelkiismereti nyugalomunk felett azért a kitartásunkért és hűségünkért, amellyel kecségtetések és fenyegetések ellenében is megálottunk a kollégium hagyománytömegét képező: tiszta evangéliumi hit, embertestvéri szeretet és szolidaritás, tudományos felvilágosodottság, józan haladás, okos szabadság, egyszerűség, munka, becsület, bátorság és a cselekedetekben és áldozatokban határozódó hazafiság mellett. Megmaradtunk az istenszeretet, emberszeretet, hazaszeretet legfelső iskolájának, amelybe kívülről tanítványokat igen, de tanító mestereket nem fogadtunk el.

Mind a politikai, mind a vallási zsarnokság támadása összeomlott századokon át ennek a kollégiumnak a kemény homlokzatán, amelyben kristályból voltak a jellemek, lángból a lelkek és szenvedések kiállott próbáiból az érdemek. Hábo-

rodott idők kontárjai nagyon kirinak ebből a puritán környezetből, ahonnan nem embereket zsákmányolni és ölni, hanem embereket védni és bilincseket törni szálltak ki a nagy idők itt nevelt lelki oroszlánjai.

A könnyelműség akárhogy próbálna is eltekinteni, a gonoszság akárhogy próbálna is vonakodni s a lelkiismeretlenség és vakmerőség akárhogy próbálna is ellenkezni, azért minden alsó, középső, felső, vagy akár legfelső ellenhatás dacára is, a munka világjogositottságának, a világháború által megrázott nemzeti társadalmak szociális és demokratikus evolúciójának, a győztes és legyőzött államok elkérthetetlen kiengesztelődésének, lelki egységének logikája, ki fogja kényszeríteni — nem gyűlölködés, börtön és vérontás gyalázatával, hanem az igazság és szeretet lelki fegyvereinek dicsőségével — Magyarországon is annak a programnak az érvényesítését, amelynek vallásával és követésével a debreceni kollégium befelé az evangéliumi és nemzeti erők tisztavízű forrása lett, kifelé pedig az a káposcs, amely a felvilágosodás, haladás, szabadselvűség és demokrácia eszméaramatainak áldását közvetítette a művelt nyugat és hazánk között.

Ezt a kettős hivatást úgy terheivel és veszedelmeivel, mint szépségével és dicsőségével vállalnunk kell ezutánra is, hogy utódaink éppen olyan áldó imádság mellett s éppen olyan dicsekedve emleghessék neveinket, mint ahogy mi emlegetjük a nagy elődökét.

Sorsolási hirdetmény.

Harang-alapunk javára folyamatban lévő sorsjegy-árusítás f. hó 27-én véget ér. A sorsolás, illetőleg a húzás bejelentésünkhöz hiven jan. 27-én lesz d. u. 8 órakor a lelkészi hivatalban!

Néhány sorsjegyünk még mindig van! Ne mulassza el egy református sem, hogy legalább egyetlen sorsjeggyel része ne legyen akciónkban!

Hírek megszállott területekről. A felvidéki kalvinista egyház a n. pokban tartott zsinatot Kassán, ahol az Erdős-Karpatokbeli reformátusok küldöttei is megjelennek. Finkey püspök beszámolója után, mely különösen az egyházi és iskolai ügyek jelenlegi állásáról tájékoztató, a zsinat felterjesztéssel élt a miniszterelnökhöz, melyben végzéseinek a köztársasági elnök által való jóváhagyását szorgalmazta. — Munkácson elrendelték a csehek az összes magyar imakönyveknek és vallásos nyomtatványoknak az elkobzását. — Kassán a Szent István ábrázoló templomképet átfestették. — Becskereken és Pancsován a magyar református gimn. hitoktatókat elűzték a szerbek s nemsokára — hír szerint — sor kerül a más felekezeti magyar hitoktatókra is.

Körkérdésünk.

(Második válasz.)

Nagytiszeletű Lelkész Ur! Őszinte és igaz örömmre szolgál, hogy egyházunk kicsiny, de mindnyájunk előtt annyira kedves folyóirata a fenti kérdést felvetette. Talán az egész magyarországi református egyház legégetőbb s leggyorsabb megoldást sürgető problémáját állította oda a hívek lelkiismerete elé, hogy ezáltal is ki ki bátran vállalást tehessen amellett, szükségesnek tartja-e a maga lelki egyensúlya, üdvössége nézőpontjából a templombajarást, vagy nem. Más szóval azon választ ut elé állította az egyházközség minden tagját: jó református vagyok-e? Mert igaz hitem és meggyőződésem, hogy e kérdés tengelye lelkiismeretünk legszentebb problémája. Hogy a templomot látogatom, azért teszem, mert református vagyok s ha elkerülöm, nem vagyok többé református, nem érzem magam Isten — hitem szerint — igaz anyaszentegyháza részeseének, tagjának s ha viselem is e nevet, ha hirdetem is ebbeli mivoltomat, ha hozzájárulok is terheinek fedezéséhez, méltatlan vagyok arra, hogy a legszentebb közösség magának valljon.

Református anyaszentegyházunk a Biblia fundamentumán épült. A Szentírás pedig azt kívánja, hogy egyik legyünk mindnyájan a Jézus Krisztusban s az ő igéjének szellemében. Istennek ezen kijelentett akarata csak földi eszközökkel tehető valósággá. Hogy számtalan lélek ugyanazt higgye, ugyanazt érezze, ugyanazt cselekedje, szükséges, hogy mindazon kérdések megtárgyalásának közös lélekkel és egyforma szerelettel, amely kérdések mindannyiunk lelkének legfőbb kérdései. Ezért alkotta meg egyházunk — Isteni akarat útjain haladva — a presbitériumi, az egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi, konventi, zsinati összejöveteleket s ezért van templomunk, ahol anyaszentegyházunk minden tagja Isten igéjét hallgatván, annak mélységeit tanulmányozván, lelki életének ép azon problémáira kapja meg a feleletet, amely problémák alkotják azt az eszközt, amely által az egyház hivatását betölti s amely hivatás a mai református egyházunkban a következő szavakban fejezhető ki „omnia ad majorem Dei gloriam“.

Ezért a legszentebb, legelső gyülekezete egyházunknak a templom. Minden más gyülekezet csak mellékes, alárendeltebb. Isten csejainak igazi, megszentelt eszköze csak a templomban, a hívek közös imájában, énekében, az ige hatalma által válunk. A templom — mondhanám — egyenlő az egyházzal, a templomban lévők között megtalálom az egyház igaz tagjait.

Ezen tárgyilagos elemzés után nézzük most a felvetett kérdés szubjektív oldalát. Hát mi is indít engem templombajaráásra!

Sokan felvetették előttem a kérdést, miért nem teszi kötelezővé a templombajarást egyházunk! Ugy vélem, itt is Isten igéje nyomán ha-

ladt. Ha ugyanis relativ, viszonylagos értelemben beszélünk kényszerről, azaz, ha e fogalmat, mint külső sankciókkal megerősített szabályt fogjuk fel, úgy nálunk a templombajárást nem kényszer. Az evangélium alapvető tételei nem parancs alakjában közölte nek velünk. Ezek csak evangéliumi tanácsok. Isten az egyéni lélekre építette anyaszentegyházát s „de interius non iudicat praetor“ földi bíró lelkiismeretbeli kérdésekben nem ítélhet. Ezzel azon általános nézetre is feleletet adunk: a templombajárást csak lelkiismeretbeli kényszeren alapulhat s kötelező voltáról csak ebben az értelemben beszélhetünk. Ahol ketten, vagy hárman az én nevemben összejönök, veletek leszek“. Az evangélium egyik legszentebb tanácsát követni ki ki csak lelkiismerete szerint tartozik.

Hogy most már miért tartom a magam lelkiismeretére kötelezőnek a templombajarást, arra megint csak azzal felelhetek: kötelezőnek azért tartom, mert lelki szükségletem. Mert az örökkévaló dolgokról Istennel társalgom akkor, amikor templomba járok, mert érzem, hogy akkor, amidőn a hívek közös imájában, énekében részt veszek, én is tagja lettem — most már valósággal, lélekkel, szívvvel — Isten egyházának, érzem, hogy az „egy akol és egy pásztor“ velem is közelebb jutott a megvalósuláshoz, tudom, hogy az én gyenge hitem is erősebbé, megingathatatlaná válik. Ilyenkor érzem igazán, hogy református vagyok. Minden más mozzanat csak arra alkalmas, hogy eltérítsen ez evangélium utjáról.

Hitem és meggyőződésem, hogy aki nem jár templomba nem református többé. E kérdés csak egy feleletet tűr meg. Nincs megalkuvás, nincsen helye annak, hogy akár az önmagunk, akár a lelkipásztor személyét, akár kényelmi szempontokat elébe helyezünk annak a szent és — lelkiismeretünkre — kötelező evangéliumi tanácsnak, mely egyedül tesz bennünket méltóvá arra, hogy „reformátusoknak“ nevezzük magunkat.

A kérdésre röviden tehát abban felelek: templomba azért járok, mert református vagyok!

Szeged, 1924. január 7.

Nagytiszeletű Uramnak kész hiva:
Scholasticus evangelicus.

Közeledik az idő, midőn megrendelt — de sajnos, még ki nem fizetett! — harangunk felírásáról is gondoskodnunk kell!

Vajjon kiknek a neve fog róla ércből öntött szemekkel a késő utókorra is lenézni?!

Az egyháztanács határozata értelmében: aki egy mázsa buzát vagy annak megfelelő összeget adományoz a harangra, neve öntessék bele, méltó hála fejében!

H I R E K

Istentiszteletek sorrendje. Szegeden: Január 27 en délelőti 10 órakor gyülekezeti istentisztelet (Teleki S. sl.) 11 órakor ifjúsági istentisztelet és délután 5 órakor hálaadás. (Varga J.) **A szorványok körül:** Február 3 án délelőti 11 órakor Kisleken tart istentiszteletet Teleki S.

Művészetellenes irodalom (?) Az orosz bolsevizista kormány hozzafogott a könyvtárak megtisztításához. A „forradalom és művészetellenes” irodalom termékei szépen átvándorolnak a megszeméltetés birodalmába, részben csak tisztán tud. akad. célokra szolgáló könyvtárakba. Az emberiség nagy gondolkozói: Platon, Kant, Nietzsche elindulnak s velük együtt a Korán, a Talmud és a négy evangélium is.

Egy szegény ember hagyatéka. A 94 éves L. I. Lehmann nem reg hal meg Welfare Islandon az aggok házában. Végrendeletét most bontották föl s kiderült, hogy az aggok házában lakója 100.000 dollárt hagyott jótékony célokra, főként szülővárosa, a németországi Mayence árvaháza, kórházai és szegényházai felszerelésére.

Gondolatok.

... Minden dolog között a bizonytalanságra találó az a jelző, hogy kínos. Azért van ez, mert a lélek éppen úgy megköveteli a bizonyosságot, mint a fizikai élet a szilárdságot. A lélek nem tud élni bizonyosság nélkül. A vadembernek nem mindegy, hogy az ősvény szélén heverő tárgy hajókötél-e vagy pedig kigyó, mert ettől függ a következő magatartása, ettől függ életének ez a darabja, az egész, sőt talán egésze is. A filozofusra nem mindegy, hogy kit ismer meg az emberi ész: a dolgok alanyi képét, vagy magukat a dolgokat, mert ettől függ egész világnézete s azzal együtt az ő gondolataiból táplálkozó nemzedék erkölcsi felfogása, szellemi arculata. Rettenetes elképzelni is egy olyan világot, amelyben nem volnának biztos ismereteink; amelyben nem hihetnék a szemeknek, nem hihetnék az eszemnek. Egy világot amelyben nem bizonyos, hogy én én vagyok-e — az, ami létezik, csakugyan van, vagy álmokép az egész; amelyben nem bizonyos, hogy egy meg egy az kétő, — ami nem változott meg az állandó, — minden okozatnak oka van — stb. Még elképzelni is nehéz józan embernek ezt az állapotot, amelyik félig álmom, félig delirium.

Aki csak a Miatyánkot tudja, tud annyit az élet igazi értelmére nézve, mint száz doctor angelicus.

A modern ember szeretne bizonyos lenni, mert akarja az örömet, a békét, az erőt, a lelki szépséget, az üdvöt, de nem tud bizonyos lenni, mert nincs tapasztalaton nyugvó biztos ismerete arról, aki mindezt nyújtja neki. Nem tud bizonyos lenni, mert ahol ő keresi a bizonyosságot, ott nem találja meg, ahol pedig megtalálhatná, ott nem keresi.

Részlet R. L. munkájából.

CSALÁDI KÖR

Isten gondja az egyénre.

Harmadik hét VII. Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert kaptátok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúság lelkét kaptátok, akit által kiáltjuk: Abban Atyám! Ez a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk; ha pedig gyermekek örökösök is, örökösök Istennek. Örökösársai pedig Krisztusnak. Róm, 8. 14 — 17.

Ennek a szakasznak világáért minden lehetetlen az imádkozásban pusztán kegyes szokást látni. Ennek a keresztyén igazságunk a fényénél mindjárt meglátszik, hogy az imádság *Istenfiúságunk igényvétele, örökségünk birtokbavétele.* Az Új testamentum olvasása közben elejőlt végig úgy érzi az ember, hogy valami nagy gazdagság vár rá. „A Krisztus kiküszabhatatlan gazdagsága”, „gazdag Istenben”. „Istennek örökösök”, — az ilyen kifejezések mind valami nagy szellemi gazdagság tudatáról beszélnek, mely az első keresztyéneket megtöltötte örömmel. Ők abban az „örömhírben”, hogy Isten minden emberi lényt szeret, valóságos Eldorádót találtak. Már most az imádság ennek a kincsnek a tényleges birtokbavétele. Hány emberre nézve úgy áll dolog, hogy az Istennel való közösségük *igénybe nem vett örökség!* Meg van rá a jog-leveleink külső keresztyén nevünkben de nincs meg valósággal a lelki gazdaságunk az életünkben. *Nem sajtóltjuk el imádság által valóságos tulajdonunkká azt a hitet hogy Istennek igazán gondja van ránk.*

Add meg nékem drága Uram, hogy ismerjelek Téged és szeresselek Téged és örvendezzek Tenéked. És ha mindezt nem tehetem tökéletesen ebben az életben, add, hogy legalább fokról-fokra előbbre jussak mindennap, míg végre elérem mindezt tökéletességben. Hadd növekedjék bennem itt a Te ismereted, hogy majd ott teljes legyen Hadd erősödjék bennem itt napról napra mindinkább a Te szereteted, hogy majd ott tökéletes legyen; hogy nagy legyen öröömöm és egykor teljes Tebened. Tudom, oh Isten, hogy igazságoknak Istene vagy; oh váltsd be azért rajtam kegyelmes ígére teidet, hogy beteljesedjék öröömöm Amen.

Szent Agoston. (354—430).

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházköztség nevében: Bakó László lelkész.

Nyomatott a Szegedi Hírlapkiadó- és Nyomdávalalattál Szegeden. — Telefon 9—85 Felelős művezető Sajgó József